

И годинава Косово ќе ни дише во вратот. Турбуленциите допрва доаѓаат. Стратегиите и инаетот остануваат исти, исто така, и актерите. И жртвите повторно ќе бидат исти, обичните, безгрешните. Регионот се турка во безизлезна ситуација, од која на крајот во извештаите на ЕУ и на НАТО ќе бидеме запишани како колатерална штета. Секој нивни неуспех е колатерална штета. Колку е вешта нивната дипломатија, чудо едно. Дали Македонија е подготвена да издржи уште еден притисок од косовска страна? Дали надлежните посветија доволно внимание на можните импликации од исходот, кој се очекува во наредниве месеци? Имаме ли изградено стратегија за заштита на сопствениот интегритет или ќе се потпремеме само на изјавите на Хашим Тачи дека ќе ги почитува границите во стилот на "жимми мајка"? Додека тој се колне дека ќе работи со полно уважување и почитување на соседите, некои нему блиски најавуваат пролетен косовски референдум за обединување со Албанија. Се разбира, во таа хорор приказна не ќе може да биде одмината ниту Македонија. Тука државните органи потфрлуваат, премногу им веруваат на своите косовски колеги, па не преземаат ништо. Освен ако не се работи нешто тајно, зад кулиси.

Пишува: Мишко ТАЛЕСКИ

Она што во првите денови од новата година ја изненади балканската и светската јавност е прогнозата на агенцијата за стратешки истражувања "Стратфор" дека е можно Западот да се согласи со уште едно одложување на независноста на Косово,

НА ЧИЈА СТРАНА ЌЕ ЗАСТАНЕ МЕРКЕЛ ПО КОСОВСКОТО ПРАШАЊЕ?

УШТЕ ЕДНО ОД НЕЗАВИСНОСТА З СУДИР МЕЃУ ГО

со цел да се омекне ставот на Русија. Според нејзините анализи, намерите на Вашингтон и на Брисел да ѝ дадат сувереност на косовската област треба да се согледуваат во контекст на стратешките интереси на Москва, која овој пат не е решена да попусти по никоја цена. Дури и да избие сериозна криза меѓу двете хемисфери, сега веројатно е доцна некоја од страните да ретерира во спорот. Имено, проценките на "Стратфор" се дека во текот на 2008 година Путин ќе се обиде по брза постапка да го врати влијанието на неговата земја на просторите на поранешниот Советски Сојуз, но и на глобален план. Тоа секако не може да го направи без цврстиот став за Косово. Сега прашање е дали западниот свет ќе му дозволи да го истера својот план докрај.

"Доколку САД и некои европски земји создадат независна косовска држава, не осврнувајќи се на желбите на Русија, тогаш престижот кој Путин сака да го стекне и психолошката основа на неговата голема стратегија, ќе претрпат сериозен удар", констатира "Стратфор". Доколку Косово добие независност надвор од процедурите на Обединетите нации, Москва би била соочена со иста криза, слична на онаа која своевременно

го снајде Елцин. Практично, сега Русија е во многу јасна ситуација - или да реагира или да го прифати сопственото понижување. Затоа Путин е подготвен на акција по цена на предизвикување криза. Тој ќе ги употреби економските фактори кои му стојат на располагање, со што и раздвоената Европа ќе ја доведе пред свршен чин. Извозот на природниот гас преку ноќ може да биде запрен за Германија и за другите европски држави, а тоа би предизвикало сериозен индустриски потрес за ЕУ. На Русија извозот ѝ е битен, но може да издржи и без него, за разлика од Европа која не може долго да издржи без увоз на енергенс. "Стратфор", меѓу другото, не ја исклучува од игра и т.н. лесна воена опција. Имено, доколку дојде до воена акција на КФОР на Косово, не е исклучена можноста за реакција на руската армија во друг кризен регион. "Стратфор" смета дека може да се случи Путин да испрати воени баталјони во Белград, па оттаму во Приштина, бидејќи Русија има право на тоа во согласност со Договорот од 1999 година. Или, пак, можно е ескадрила на руски авиони, исто така, да дојде во Белград, која потоа би заминала на Медитеранот, каде веќе се наоѓа носачот на авиони "Кузњецов".

СЕЈДИУ ЗАГОВАРА ПОДЕЛБА НА МАКЕДОНИЈА

Дека косовските власти немаат никакви допирни точки со демократијата и со меѓународното право, говорат и последните изјави на највисоките претставници во Приштина. Наместо да му се посветат на исполнувањето на стандардите кои досега требаше да ги спроведат, тие почнуваат да цртаат нови скици на балканските граници. Претседателот на протекторатот, Фатмир Сејдиу, предупреди на поделба на Македонија доколку Косово се подели. Освен тоа, тој не ја исклучи ниту можноста за обединување на Косово со Албанија, под услов Србите да добијат терито-

ријална единица во областа. Мешањето на приштинските власти во внатрешните работи на Македонија, не беше на ниту еден начин прокоментарирано од македонската владејачка гарнитура. Зошто? Сè ова е јасен знак дека на Македонија воопшто не ѝ помага охридскиот Договор во едни вакви околности. Тој е само прводната фаза од процесот, преку кој најбројното малцинство во земјава ќе дојде до еден статус, со чија помош утре или задутре ќе го прави истото она што албанското малцинство во Србија го направи на Косово.

ријална единица во областа. Мешањето на приштинските власти во внатрешните работи на Македонија, не беше на ниту еден начин прокоментарирано од македонската владејачка гарнитура. Зошто? Сè ова е јасен знак дека на Македонија воопшто не ѝ помага охридскиот Договор во едни вакви околности. Тој е само прводната фаза од процесот, преку кој најбројното мал-

Сега аналитичарите го поставуваат прашањето дали германските војници од НАТО би отвориле оган врз руската армија? Веројатно не. Па, и доколку тоа се случи Русија нема тука да застане. Таа би имала нов регион за маневри. Балтикот. Одамна се развиорени националните страсти на многубројните, но обесправени Руси во Летонија, Естонија... На Владимир Путин му е потребна криза. Потребна му е конфронтација со Западот, затоа што само на таков начин ќе може да го врати влијанието во светски рамки. Германците немаат средства за влегување во таа криза, а Американците премногу се заглавени во муслиманскиот свет. Значи, Западот не е подготвен за криза и на Косово. Затоа, "Стратфор" очекува уште едно одложување на независноста на протекторатот. Албанците можеби и насилно ќе се спротивстават на тој потег, но тоа би било побезболното решение во сложениот лавиринт. Всушност, на Русите дури и им оди во прилог еден насилен бунт на Албанците. Тоа ќе биде основа за докажување на исправноста на московската стратегија за Балканот.

РЕФЕРЕНДУМ НА КОСОВО ЗА ОБЕДИНУВАЊЕ СО АЛБАНИЈА

Едностраното прогласување независност на Косово може да ги натера косовските Албанци на уште покомплексни и поопасни чекори. Тие ќе општат надвор од ОН, па оттука не се обврзани полноправно да се однесуваат согласно начелата и стандардите на ООН. Затоа веќе пристигнуваат најави дека за неколку месеци таму може да се распише референдум за обединување со Албанија. Оваа идеја меѓу првите во

ЛОЖУВАЊЕ НА А ДА СЕ ИЗБЕГНЕ ЛЕМИТЕ СИЛИ!?

"Сериозно ме загрижува тоа што меѓународната заедница, вклучувајќи ги и САД, заговараат одземање на дел од територијата на една земја и поддржуваат прогласување на тој дел од територијата за независна држава. Мислам дека тоа не е нешто што треба да премине во традиција. Постојат добри причини за противење на меѓународните настојувања Косово да се одвои од Србија. Тоа можат да го аргументираат колку сакаат со проблемите меѓу Србите и Албанците, но тука настанува проблемот на практиката. Замислете, меѓународната заедница си дава за право да наредува и да врши притисок да им се одзема територија на номиналните домаќини и да им се одзема суверенитетот над таа територија. Тоа е непоимливо!"

Лоренс Иглбергер, поранешен шеф на американската дипломатија

Лоренс Иглбергер, поранешен шеф на американската дипломатија

Јавноста ја пласира функционерот на Демократската партија на Косово, Наит Хасани. Според планот, Косово прво мора да се здобие со надгледувана независност, согласно планот на Ахтисари. Но, бидејќи жителите на Косово и на Албанија се еден ист народ, во тој случај неминовен бил процесот на обединување во една заедничка држава. Поборниците на оваа одамна позната идеологија, како адути ги земаат заедничкиот албански јазик, традицијата и верата. Доколку косоварите го побарат референдумот, тогаш Приштина била должна да го распише. Властите во областа сметаат дека само на почетокот, можеби една година, ќе се придржуваат по планот на Ахтисари, а потоа ќе си

КОСОВАРИТЕ ПОДГОТВЕНИ ЗА РЕФЕРЕНДУМ ЗА ОБЕДИНУВАЊЕ СО АЛБАНИЈА

одна фаза од циклусот за креирање на големоалбанската држава. Референдумот на Косово за обединување со матичната земја од Албанија би бил увертира на она што веднаш потоа би се случило во Македонија, Прешевската долина и во областите Плав и Гусиње во Црна Гора. И таму би биле распишани слични референдуми, кои би биле со цел создавање т.н. природна Албанија. Ова е само продолжение на политичката реторика во албанскиот корпус на Балканот. Прв современик на создавањето на голема Албанија беше шефот на албанската дипломатија, Бесник Мустафај, кој отворено најави дека Албанија планира да го оствари проектот - сите Албанци во една држава до 2013 година. Со тоа скицата зацртана уште во 1878 година сега добива такви димензии да може да биде и практично реализирана. Дали за тоа е свесен западниот дел од т.н. меѓународна заедница? Обично вака крупни прашања не би можеле да се остварат без нејзин амин. Не сакаме да веруваме дека и дел од западните дипломати работат во насока на создавање на фашистичката големоалбанска држава од Втората светска војна. Но, доколку не е така нека нè разубедат, јавно нека преземат чекори кои ќе ги одвратат хегемонистите како Сали Бериша да спроведуваат такви проекти, а не да ги наградуваат со членство во НАТО. А, Западот денес само молчи и го форсира Косово како државотворен субјект. Друго и не гледаме.

БАЛКАНСКИОТ ДИЗНИЛЕНД

Американската воена база "Бондстил" е најголемата по површина од таков вид во Европа. Нејзината изградба е проценета на повеќе од 500 милиони долари. Таа опфаќа 240 објекти. Упатените проценуваат дека "Бондстил" претставува најголемиот западен интерес во овој дел на светот. Моментно, во базата живеат околу 1.500 војници, иако на почетокот имало 4.000. Самите "жи-

"Косовската независност нема да биде корисна ниту за американските интереси. Тешко е да се согледа каква корист ќе се има од тоа форсирање за независност на протекторатот. Целиот регион ќе се втурне во еден дестабилизирачки процес, а и односите со Русија ќе влезат во нестабилен период. Ништо подобро нема да биде ниту со Кина. Исто така, доминантните елементи во локалната албанска управа, односно командантите на т.н. ОВК, се познати по врските со глобалниот џихад и организираниот криминал. Оттука, доколку Западот ја поддржи таа независност, тогаш ќе се создаде држава налик на онаа талибанската, која постоеше во Авганистан. Но, овој пат разликата ќе биде во тоа што таа ќе постои во срцето на Европа. Не е точно дека создавањето муслиманска држава во Европа ќе биде поздравено од муслиманските влади во светот. Тој поздрав ќе биде идентичен со оној од Иран, по елиминацијата на Садам Хусеин...".

Џејмс Лајонс, пензиониран американски адмирал во Пацифичката флота

тераат по свое. Тие оценуваат дека тој документ е лош, бидејќи го дели Косово, иако Србите се сведени само на пет проценти од вкупното население. На ваквите нови тонови се надоврзува и ставот на официјална Тирана, која наместо конструктивност, објективност и непристрасност во целиот процес, форсира тензии, напнатост и непријателски став. Албанскиот премиер Сали Бериша ни откри дека во случај на независност на Косово ќе биде изработено ново албанско знаме наменето не само за косовските Албанци, туку и за Албанците од Македонија, Црна Гора и за југот на Србија. По најавите на Белград дека доколку протекторатот стане независен ќе воведат економско ембарго за об-

ласта, Бериша вети дека ако е потребно ќе се жртвува за своите сонародници на Косово. Албанија ќе ги отворела границите кон Косово и ќе им давала услуги на косоварите во секоја смисла. Со тоа идејата за голема Албанија, од која сите своевремено се оградуваа како утопија и застарена шема, сега доби и јавно признание. Не дека досега тоа не го знаевме, но овој пат се направија и конкретни чекори во облик на ветувања од страна на албанските официјални претставници. Со идејата за едно знаме на сите Албанци во регионот, Албанија го нарушува суверенитетот и територијалниот интегритет на дури три држави - Србија, Македонија и Црна Гора. Значи, независно Косово е само пре-

"БОНДСТИЛ" - НАЈГОЛЕМИОТ ВОЈНИЧКИ ГРАД ВО ЕВРОПА

"НАТО многу греша ако мисли дека создавањето независно Косово ќе овозможи неутрализирање на опасноста од екстремизмот и тероризмот во Европа. Американците таму дејствуваат од други причини. Сметаат дека на тој начин можат да ја вратат поддршката од исламскиот свет, со оглед на она што се случува во Ирак и во Авганистан. Но, власта на Косово е во рацете на луѓе кои можат да се окарактеризираат само како екстремисти. Доколку САД со помош на Косово се обидуваат да му се приближат на исламот, тогаш не знам кој ги советува да донесуваат такви погрешни одлуки. Русија е подготвена на ЕУ и на НАТО да им предложи 10-12 точки, според кои ќе треба се придржува населението на Косово. Доколку сака Косово да биде независно тогаш мора да има економска самостојност, политичка зрелост и подготвеност да ги почитува принципите на меѓународното право. Доколку овие работи не се исполнат, тогаш признавањето на независноста ќе биде чин вперен против сам себе".

Дмитриј Рогозин, руски амбасадор при НАТО

"Ја повикуваме ЕУ да не ја испраќа својата мисија во Приштина. Ве повикуваме да не станете уште еден во низата окупатори на нашата татковина. Постоеното на таа мисија се заснова на планот на Ахтисари, кој не е официјално прифатен како основа за решавањето на статусот на Косово. Второ, оваа мисија на ЕУ е осудена на пропаст, бидејќи и покрај тоа што таа сака да ја гради демократијата на Косово, таа ќе биде недемократска. Во рамките на меѓународните цивилни канцеларии не постојат механизми на одговорност, што нас нè остава на милост на нивната интерпретација на правдата. Мисијата на ЕУ со самото свое присуство ќе го оневозможува суверенитетот и независноста на Косово. Не постои нешто што се нарекува надгледувана слобода. Планот на Ахтисари само ќе го подели Косово и од српските енклави ќе создаде ентитет по примерот на Република Српска во Босна. На тој начин, 60 проценти од резервите со вода ќе потпаднаат под српска власт. Затоа од Вас бараме да го признаете нашето право на самоопределување и да ни овозможите демократски да се одлучиме за нашата политичка иднина преку референдум, на кој ќе гласаат сите граѓани на Косово".

присуство ќе го оневозможува суверенитетот и независноста на Косово. Не постои нешто што се нарекува надгледувана слобода. Планот на Ахтисари само ќе го подели Косово и од српските енклави ќе создаде ентитет по примерот на Република Српска во Босна. На тој начин, 60 проценти од резервите со вода ќе потпаднаат под српска власт. Затоа од Вас бараме да го признаете нашето право на самоопределување и да ни овозможите демократски да се одлучиме за нашата политичка иднина преку референдум, на кој ќе гласаат сите граѓани на Косово".

писмо на движењето "Самоопределување" упатено до ЕУ

тели" на базата го нарекуваат "Бондстил" - балкански Дизниленд. Своевремено, таму работат 2.500 цивили, кои ги опслужуваат потребите на западната војска, главно, Албанци од околината на Урошевац. Денес се помалубројни. Во рамките на "Бондстил" функционираат тенковската, хеликоптерската и артилериската база, како и радарскиот центар. Инаку, базата го добила името по загиналиот американски пилот од виет-

намската војна, Џејмс Лиру - Бондстил. Најголемиот американски град во Европа, како што војниците го нарекуваат, поседува сопствен водовод, интерна телевизиска станица, кино, трговски центар, спортски терени за фудбал, кошарка, одбојка, голф, потоа библиотека, базен, како и две цркви. Стратезите проектирале и изградиле бетонски скривници во случај на бомбардирање. Просечниот војник во базата има плата од

2.000 евра, како и 40 проценти разни парични додатоци, кои се водат како "воени опасности на Косово", па со тоа месечно добиваат околу 2.800 евра. Доколку некој ги праша кога имаат намера да се повлечат од Косово, нивниот одговор е едноставен - велат дека премногу длабоко се вкотвени таму, така што сигурно е дека никогаш нема да заминат од протекторатот.